

Назив предмета:		Синтакса српског језика 1		
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	Број ECTS кредита	Фонд часова
12CCCJ1	обавезан	VII	5	2 + 2
Студијски програми за које се организује: Српски језик и књижевност				
Условљеност другим предметима: -				
Циљеви изучавања предмета: Овладавање основним знањима о устројству и функционисању падежних односа у стандардном српском језику. Усвајање знања о основним синтаксичко-семантичким одликама прости и сложене реченице.				
Исходи/резултати учења (стечена знања): Након што одслушају ова предавања студенти ће овладати устројством и типовима сложених структура у српском језику, упознаће се с недоумицама у вези с методолошким приступима проучавању сложених синтаксичких структура уопште и оспособиће се за различите врсте анализа (за анализу општих карактеристика падежног система српског језика с обзиром на степен интегрисаности у реченичну структуру, за анализу значења приједлога као конкретизатора падежних значења, те за анализу појединих типова сложених структура, укључујући и анализу на нивоу текста). Све то увелико ће их припремити за посао професора српског језика у школама.				
Име и презиме наставника и сарадника: проф. др Дијана Црњак, ванредни професор др Мијана Кубурић Мацура, доцент				
Методе наставе и савладавања градива: Предавања и вјежбе. Колоквијуми и испит.				
Садржај предмета:				
Припр. недјеља	Припрема и упис семестра			
I недјеља	Синтакса и њен предмет. Синтакс. јединице: синтаксема, синтагма, реченица, дискурс.			
II недјеља	Разлике између реченице и синтагме. Класификација синтагми.			
III недјеља	Реченица: граматички састав, ред ријечи, интонација. Подјела реченице. Опозиција потврдне/ одричне реченице. Подјела према саставу: прости и сложене реченице. Подјела према значењу: изјавне, упитне, заповједне, узвичне реченице.			
IV недјеља	Проста реченица. Имперсоналне реченице.			
V недјеља	Основне разлике између зависних и независних клауза. Везници, колеративи, конектори.			
VI недјеља	Независносложене реченице: саставне, раставне, градационе.			
VII недјеља	Супротне реченице. Ексклузивност и конклузивност као подврсте супротности односно саставности.			
VIII недјеља	Зависносложене реченице: субјекатске, објекатске, релативне, временске, мјесне, условне, узрочне, посљедичне, финалне, псеудофиналне, начинске, поредбене, допусне, ексцептивне, експективне...			
IX недјеља	Синтакса и семантика падежа. Централни и периферни падежи. Значења и функције.			
X недјеља	Номинатив. Вокатив.			
XI недјеља	Генитив.			
XII недјеља	Датив, Акузатив.			
XIII недјеља	Инструментал, Локатив.			
XIV недјеља				
XV недјеља				
Оптерећење студента на предмету:				
<u>Недјељно:</u> 2 часа предавања + 2 часа вјежби		<u>У семестру:</u> 30 часова предавања + 30 часова вјежби		
Студенти су обавезни да похађају наставу и вјежбе.				
Обавезна литература:				
Мразовић, П., Вукадиновић, З. <i>Граматика српскохрв. језика за странце</i> . Ср. Карловци – Нови Сад, 1990.				
Пипер, П. и др. <i>Прилози граматици српског језика. Синтакса савременог српског језика. Проста реченица</i> . Београд: Институт за српски језик САНУ – Београдска књига – Матица српска, 2005.				
Стевановић, М. <i>Савремени српскохрватски језик II: Синтакса</i> . Београд: Научна књига.				
Ивић, М. <i>Лингвистички огледи</i> . Београд: Библиотека XX век (било које издање).				
Ивић, М. <i>О зеленом коњу: Нови лингвистички огледи</i> . Београд: Библ. XX век (било које издање).				
Ковачевић, М. <i>Синтакса сложене реченице у српском језику</i> . Београд – Србиње: Рашка школа – Српско просвјетно и културно друштво Просвјета. 1998.				
Ковачевић, М. <i>Огледи из српске синтаксе</i> . Београд: Друштво за српски језик и књижевност Србије. 2009.				
Симић, Р. <i>Основи синтаксе српског језика</i> , Београд – Никшић: Научно друштво за неговање и проучавање српског језика – Јасен. 1999.				
Станојчић, Ж., Поповић, Љ. <i>Савремени српски језик</i> . Уџбеник за I–IV разред средње школе. Београд – Нови Сад: Завод за уџбенике и наставна средства (било које издање).				

Изабрани чланци: у зависности од афинитета и знања студената (овдје су наведени неки од радова)

Антонић, И. *Један тип клаузе с везником КАДА*. Зборник Матице српске за филологију и лингвистику 40/2, Нови Сад, 1997, 17–22.

Антонић, И. *О још једном типу клаузе с везником КАДА*, ЗбМСФЛ 43, Нови Сад, 27–33.

Антонић, И. *Темпорални генитив са предлогом усред*, ЗбМСФЛ 42, Нови Сад, 133–139.

Батистић, Т. *Локатив у савременом српскохрватском језику*, Институт за српски језик, Београд 1972.

Гордан Премк, Д. *Акузативна синтагма без предлога у српскохрватском језику*, Институт за српски језик, Београд, 1971.

Грицкат, И. *Експресивне синтагме са генитивима у српскохрватском језику*, Јужнословенски филолог 42, Београд, 1986, 71–93.

Ивић, М. *Узрочне конструкције с предлозима због, од, из у савременом књ. језику*, Наш језик 5, н.с., 5–6, Београд, 1954, 186–194.

Ивић, М. *Однос између квалитативног генитива и квалитативног инструментала*, Наш језик 7, н.с. 7–10, Београд, 1956, 260–269.

Ивић, М. *Из проблематике падежних временских конструкција*, Јужнословенски филолог 21, Београд, 1955–56, 165–214.

Ивић, М. *Значења српскохрватског инструментала и њихов развој*, Београд 1954 (САНУ).

Ивић, М. *Систем предлошких конструкција у српскохрватском језику*, Јужнословенски филолог 22, Београд, 1957–58, 141–166.

Ивић, М. *Српскохрватски падежни облици обавезно праћени одредбом као помоћним морфолошким знаком*, Годишњак Филозофског факултета у Новом Саду 5, Нови Сад, 1959, 151–163.

Ивић, М. *Основне типолошке карактеристике српскохрватске имперсоналне реченице*, Књижевност и језик 10/1, Београд, 1963, 18–24.

Ивић, М. *Категорија »tan-sätze« у словенским језицима*, Годишњак Филозофског факултета у Новом Саду 7, Нови Сад, 93–98.

Ивић, М. *О дубинском моделу словенске прости реченице са семантичким обележјем «анонимност субјекта»*, Књижевност и језик 15, 2, Београд, 1968, 5–12.

Ивић, М. *О употреби глаголских времена у зависној реченици: презент у реченици с везником ДА*, ЗбМСФЛ 13, 1, Нови Сад, 1970, 43–54.

Ивић, М. *Проблематика модалних реченица*, Otažky slovanske syntaxe, III, Брно, 1973, 85–91.

Ивић, М. *О српскохрватским погодбеним реченицама*. Лингвистички огледи, Библиотека XX век, Београд, 1995, 145–153.

Кордић, С. *Релативна реченица*. Загреб: Хрватско филолошко друштво – Матица хрватска. 1995.

Милошевић, К. *Каузална функција зависне реченице која се уводи везником КАД у српскохрватском језику*, ЗбМСФЛ 27–28, Нови Сад, 1984–85, 461–70.

Петровић, В. *Нетипичне поредбене и начинске реченице са везником «као што»*, Научни састанак слависта у Вукове дане. Реферати и саопштења 15, 1, Београд, 1986, 115–23.

Поповић, Љ. *О начинским реченицама с везником (а) да*, Наш језик 19, 2–3, Београд, 1972, 155–164.

Поповић, Љ. *Намерне реченице у функцији напоредних*. *Књижевност и језик*, XXIV: 1–4. 1977. 154–163.

Облици провјере знања и оцјењивање:

Присуство и рад на часу (10 бодова максимално)

1. колоквијум (20 бодова максимално)

2. колоквијум (20 бодова максимално)

Завршни испит (50 бодова максимално)

Име и презиме наставника који је припремио податке: проф. др Дијана Црњак